

Aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer L. Asscher
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
14 april 2016

Uw kenmerk
Second Opinion

Ons kenmerk
KoM 140616/01

Reactie van Kwaliteit op Maat op het voorstel Wijziging Arbowet inzake de Second Opinion van de bedrijfsarts

Geachte heer Asscher,

Een bedrijfsarts moet een second opinion kunnen aanbieden. Een werknemer moet gebruik kunnen maken van een second opinion. Deze beide mogelijkheden zijn in het belang van het vertrouwen in en de kwaliteit van de arbeidsgelateerde zorg. Wij benadrukken daarmee ook de kans die wij zien voor bedrijfsartsen om in voorkomende situaties de expertise van een collega-bedrijfsarts te benutten als 'tweede mening' voor bijvoorbeeld complexe arbeids-medische situaties. De kracht van 'ruggespraak'.

Dat is goede beroepsuitoefening, voor goede zorg voor de werknemer en vertrouwen in de bedrijfsarts. De positie van de werknemer wordt hiermee sterker. Betrokken partijen horen samen te werken voor een goede gang van zaken. Dat zijn hoofdpunten van de opvattingen binnen het netwerk KoM. Die hebben wij al meermalen gedeeld met uw medewerkers.

De mogelijkheid van een second opinion maakt al ruim 25 jaar deel uit van de beroepscode van artsen, en is al 20 jaar wettelijk geregeld via de WGBO. Het lijkt ons goed om dit instrument van de bedrijfsarts ook te borgen via de arbowetwijziging versterking betrokkenheid arbodienstverlening. Wel zijn er aandachtspunten voor de nadere uitwerking. U heeft het voornemen om zaken nader te regelen bij of krachtens het Arbobesluit. Daarom delen we graag onze opvattingen met verdere uitwerking. Wij streven naar uiteindelijk een gezamenlijke visie van het héle veld van arbodienstverlening.

Verantwoordelijkheid werknemer benadrukken

De optie van een second opinion stimuleert beroepsbeoefenaren tot verdere kwaliteit, onderbouwen van adviezen, dossiers op orde houden, intervisie en verdere uitwisseling onderling.

KoM-leden waarderen vooral de versterking van de positie van de werknemer in de arbozorg. Het sluit aan bij de moderne opvatting over ('meer zelfregie' bij) gezondheid: actieve omgang met beperkingen, meer handelen in samenspraak dan op gezag van de arts. De berichtgeving in de pers geeft de indruk dat de second opinion een "recht" van de werknemer is. Het lijkt ons belangrijk dat de toelichting bij de komende regeling het belang van overleg van werknemer en bedrijfsarts benadrukt, en dat uw ministerie voorlichting organiseert vanuit dat gezichtspunt.





Kwaliteit op Maat

Zoals een collega-arts uit de reguliere zorg, zal de bedrijfsarts de werknemer informeren over nut en inhoudelijke opties van een second opinion. Hij zal aangeven of overleggen welke andere bedrijfsarts de meest geëigende is. Bij discussie consulteert de bedrijfsarts een collega.

Het vermijden van onnodig handelen – zoals ‘medisch shoppen’ - is eveneens taak van de bedrijfsarts. Hij heeft dus dilemma's op te lossen. Een ‘automatisch recht’ van de werknemer op een second opinion brengt de onafhankelijkheid van de bedrijfsarts in het geding. Noch werkgever noch werknemer hebben belang bij een bedrijfsarts die zonder meer hun wensen inwilligt.

De KoM gaat ervan uit dat werkgevers en werknemers dit betrekken in hun voorlichting naar hun achterban. KoM-leden zullen bij de aanvang van het contract en gedurende de samenwerking het medezeggenschapsorgaan goed informeren. Dit is belangrijk. Wij verzoeken u hier bijzondere aandacht aan te geven in relatie tot de aanstaande wetwijziging inzake het basiscontract tussen werkgever en arbodienstverlener/bedrijfsarts.

Bij die verantwoordelijkheid van de werknemer past in ieder geval het volgende.

- De werknemer dient blijvend zich in te spannen voor reïntegratie en daarmee als een goed werknemer opvolging te geven aan de geldende advisering van de bedrijfsarts. Wellicht dus ten overvloede: een second opinion heeft geen ‘opschortende werking’. Daarmee zou immers de onafhankelijke advisering van de ‘eerste bedrijfsarts’ verdwijnen.
- De werknemer dient geïnformeerd te worden over de (on)mogelijkheden voor een second opinion, maar dient zichzelf – met ondersteuning van de bedrijfsarts- ervan te vergewissen of de voorkomende situatie zich leent voor het inzetten van een second opinion. In dit kader stellen wij voor een eenvoudige en duidelijke beslisboom te maken voor de werknemer en bedrijfsarts. Deze beslisboom kan uitgereikt worden in situaties die zich daarvoor lenen. De werknemer en de bedrijfsarts kunnen eenvoudig samen bepalen óf er überhaupt een stap nodig is. Voor de hand liggende stappen zijn: een deskundigen oordeel, een second opinion, driegesprek met werkgever, continueren verzuimbegeleiding met aangepaste afspraken. Deze beslisboom wordt eveneens gepubliceerd en interactief via de website Arboportaal.nl bereikbaar gemaakt.
- Het is aan de werknemer om het oordeel van de ‘tweede’ bedrijfsarts al of niet aan de ‘eerste’ door te geleiden. Uiteraard zal er waar nodig contact zijn tussen ‘eerste’ en ‘tweede’ bedrijfsarts voor het proces, maar het is niet aan hen in de regierol van de werknemer te treden. Uitzondering kan zijn de situatie dat de ‘eerste’ bedrijfsarts initiatief neemt tot en bij de werknemer aandringt op een second opinion, zoals wanneer hij - meer dan de werknemer zelf - behoefte heeft aan deskundigheid van een andere bedrijfsarts in verband met een specifieke kwestie.
- Wanneer de oordelen van de ‘eerste’; en ‘tweede’ bedrijfsarts verschillen, de ‘eerste’ bedrijfsarts na overleg het ‘tweede’ oordeel niet overneemt, en de werknemer daar aanleiding toe ziet, is het aan hem om bij de werkgever aan de orde te stellen dat hij de individuele verzuimbegeleiding verder door de ‘tweede’ bedrijfsarts wil laten doen. De ‘eerste’ bedrijfsarts kan - op basis van kennis van de second opinion - evenals de ‘tweede’ bedrijfsarts de werknemer en (wanneer door de werknemer gewenst) de werkgever daarover adviseren.

De second opinion in de reguliere zorg kan er op uit lopen dat de ‘tweede’ arts de behandeling overneemt. Dit schijnt zelden voor te komen. Voor de werkgever maakt het toch wel uit. Vervelend, maar deze uiterste consequentie van een volwaardige second opinion nemen artsen en verzekeraars in de reguliere zorg voor lief.





Kwaliteit op Maat

Hiermee maken we duidelijk dat de nadere regeling van de second opinion moet aangeven dat, tot een ander besluit van de werkgever, de 'eerste' bedrijfsarts verantwoordelijk is voor individuele verzuimbegeleiding en 'Procesgang Poortwachter'.

Afspraken tussen arbodiensten of combinaties voor bieden van second opinions

De KoM onderschrijft als element van de regeling het uitgangspunt dat de 'tweede' bedrijfsarts werkzaam moet zijn buiten de arbodienst of combinatie van bedrijfsartsen van de 'eerste'. Anders is de kans te groot dat de 'tweede' al kennis heeft genomen van de casus zoals door intercollegiale consultatie. Een werknemer kan zelf overigens een second opinion van een andere bedrijfsarts binnen dezelfde organisatie voldoende vinden.

Uitgangspunt is tevens dat een second opinion een opinion is.

- De 'tweede' bedrijfsarts zal in beginsel geen nieuw onderzoek doen, maar zich baseren op het door de vakgenoot vastgelegde met eventueel toelichting (telefonisch, anderszins) en op informatie die de werknemer hem geeft. Dat neemt niet weg dat de 'tweede' bedrijfsarts daarna nader onderzoek nodig kan vinden vanuit zijn visie op een adequate advisering; hij zal daarover contact zoeken met de 'eerste' bedrijfsarts en bij voorkeur terugverwijzen naar de 'eerste' voor uitvoering van dat nader onderzoek.
- De 'tweede' bedrijfsarts kan als expert een tweede, verdiepende mening geven ter ondersteuning van werknemer en bedrijfsarts. Dit komt de kwaliteit van de arbeidsgelateerde zorg en het imago van de bedrijfsarts ten goede.

Gewoonlijk zullen vaste afspraken van een arbodienst of combinatie van bedrijfsartsen met een andere combinatie of arbodienst volstaan. Volledig zelfstandige bedrijfsartsen moeten met meerdere andere bedrijfsartsen afspraken maken. Vaste afspraken vergemakkelijken vlotte uitvoering.

In het contract van werkgever en zijn arbodienstverlener is allereerst naar zulke afspraken tussen dienstverleners te verwijzen.

Als gezegd, een bedrijfsarts kan zo nodig vanuit het medisch belang van de werknemer adviseren tot een second opinion van een specifieke, bijvoorbeeld gespecialiseerde, bedrijfsarts. Dat kan een bedrijfsarts zijn buiten die van de vaste afspraken. Het contract tussen werkgever en arbodienstverlener dient rekening te houden met dit – waarschijnlijk incidentele – punt. Hetzelfde geldt voor de eventuele overdracht van verzuimbegeleiding.

Afbakening belangrijk

Het deskundigenoordeel en de second opinion overlappen enigszins. Ook al gaat de second opinion over het medisch handelen van de bedrijfsarts, terwijl het deskundigenoordeel de re-integratieinspanningen van werkgever of werknemer betreft; ook al hebben bedrijfs- en verzekeringsartsen verschillende invalshoeken. Ook is het van belang dat zowel de bedrijfsarts als de werknemer het onderscheid maken tussen second opinion en andere zaken, bijv. het ontbreken van een 'klik'; tussen werknemer en bedrijfsarts. De kwaliteit van de advisering en daarmee van arbeidsgelateerde zorg moet immers prevaleren boven bijvoorbeeld interpersoonlijke voorkeuren.

De KoM verwacht van het ministerie meer toelichting in de te verschijnen nadere regeling. De KoM wil ook graag meewerken aan overleg en discussies om dit verder uit te werken. Wellicht kan het ministerie wat geld uittrekken om in de beginfase bedrijfs- en verzekeringsartsen ervaringen te laten doordenken onder leiding van een deskundige van SGBO of NSPOH.





Kwaliteit op Maat

Punten van praktische organisatie

Snelle uitvoering is belangrijk. Volgens de KoM is het aan beroepsbeoefenaren om afspraken te maken over onder meer:

- beschikbaarheid, personen, inplannen van 'vrije ruimte';
- eisen aan bedrijfsartsen die second opinions doen: ervaring, extra opleiding;
- eisen aan de inhoud van de second opinion: o.a. dossiervorming en registratie van werkgerelateerd verzuim en beroepsziekten;
- dossiers, informatie snel beschikbaar maken – privacy is hierbij een nog goed uit te werken punt;
- financiering, tarieven;
- termijnbewaking, voortgang van het proces van de wet verbetering poortwachter;
- verkennen van eventuele juridische problematiek rond verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid.
- communicatie over de second opinion. KoM wil hiervoor gaarne gebruik maken van de mogelijkheden van het ministerie (o.a. Arboportaal.nl)

De KoM wil aanbevelen dit te noemen in de toelichting bij de nadere regeling.

Evaluatie eventueel tussentijds

De KoM beschouwt de second opinion een belangrijk onderdeel van de voor 2020 voorgenomen evaluatie van wetgeving en overige activiteiten. Met name is aandacht wenselijk voor de versterking van de positie van de werknemer, c.q. de eigen regie over gezondheid, het punt dat de KoM zozeer waardeert in dit wetsvoornemen.

Indien zich problemen rond de second opinion voordoen, mag echter niet gewacht worden tot een evaluatieonderzoek. De KoM stelt voor dat u in de toelichting bij de nadere regeling het volgende opneemt. Uiterlijk een jaar na inwerkingtreding neemt het ministerie contact op met vakbeweging, werkgeversorganisaties en arbodienstverleners over hun ervaringen. Wanneer zij problemen signaleren, organiseert het ministerie een bijeenkomst van de drie om tot een gezamenlijke opvatting en aanpak te komen.

We kijken ernaar uit om met u of medewerkers hierover van gedachten te wisselen.

Met vriendelijke groet,

namens onze leden,

het dagelijks bestuur van Kwaliteit op Maat,

mr. drs. R.H.J. de Vries, bedrijfskundige-jurist en voorzitter,

drs. D.M. van der Putte, A&O-psycholoog en bestuurslid,

drs. S.A.A. Croonen, bedrijfsarts-adviseur en bestuurslid,

drs. G.L.M. Slingerland, bedrijfsarts-adviseur en bestuurslid,





Kwaliteit op Maat
en namens onze partnerbedrijven:

